

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μονή Αγίας Άφρας, βόρεια της Χιρόνα

Έφτασαν στο ταπεινό μοναστήρι μια θυελλώδη νύχτα και κούρνιασαν πίσω από μια ταφόπλακα. Πέρα μακριά, αλυχτούσαν οι λύκοι που ακολουθούσαν τα ίχνη τους.

Στο πέτρινο παρεκκλήσι, οι πέντε μοναχοί έψελναν το απόδειπνο και άκουσαν την κραυγή. Ο ηγούμενος Αδάλδος συνέχισε την ψαλμωδία για να ξορκίσει τις απειλές της νύχτας, αλλά ο αδελφός Ραϊνάρτ, τυφλός από χρόνια, σηκώθηκε όρθιος και δήλωσε ότι οι άσαρκες ψυχές που περιπλανιούνταν στις ερημιές δεν θρηνούσαν έτσι.

Φοβισμένοι, βγήκαν με δαυλούς και έκαναν τον γύρο της μικρής εκκλησίας. Οι λύκοι οσφραίνονταν ήδη τους τάφους, και ο μεγαλύτερος έδειξε τα δόντια του. Οι μοναχοί έσεισαν τους δαυλούς για να τους τρομάξουν και ανακάλυψαν τα παιδιά πίσω από έναν τάφο. Το αγόρι θα ήταν γύρω στα επτά και το κορίτσι λίγο παραπάνω από τριών. Έμοιαζαν μεταξύ τους, με το μαλλί ξανθό, βρόμικο και κολλημένο. Ο μικρός αγκάλιαζε προστατευτικά το κοριτσάκι, που βρισκόταν σε κατάσταση βαθύτατης αγωνίας. Βλέποντας τους καλόγερους, αναστέναξε παρακλητικά. Η μικρούλα σήκωσε τα μάτια, που ήταν έντονα γαλανά, και στη συνέχεια κοίταξε το σκοτάδι, προς τα εκεί όπου οι λύκοι είχαν αποτραβηχτεί. Δεν έκλαιγε, παρά την ηλικία της, και αυτό ξύπνησε ένα παράξενο συναίσθημα στους άντρες. Αυτά τα δύο παιδιά μπορεί να ήταν αδέλφια, αλλά οι ψυχές τους ήταν διαφορετικές.

«Σας δάγκωσαν;» ρώτησε ο ηγούμενος, ανήσυχος.

Αυτά αρνήθηκαν. Το φόρεμα της μικρούλας ήταν σκισμένο, κι έμοιαζε σαν να την είχαν γλείψει στην πλάτη. Οι σαστισμένοι μοναχοί πήγαν να βρουν κουβέρτες για να τα σκεπάσουν. Το αγόρι κρατούσε σφιχτά ένα τόξο που, σίγουρα, δεν θα μπορούσε να το τεντώσει. Ήταν καταπονημένα, θεονήστικα, βρεγμένα ως το κόκαλο, και με τα πόδια τσακισμένα έπειτα από μια μακριά πορεία. Ωστόσο, τα ρούχα τους, κουρελιασμένα πλέον, ήταν λινά και φαίνονταν καλοραμμένα. Το βλέμμα τους έκρυβε μια τραγική ιστορία. Μια από τις τόσες που διαδραματίζονταν σε εκείνα τα ζοφερά εδάφη.

«Φαίνεται ότι έρχονται από πολύ μακριά. Είναι ξεπαγιασμένα και πολύ αδύναμα!»

«Θα ζήσουν», είπε ο ηλικιωμένος αδελφός Ραϊνάρτ, ενώ, ανήσυχος, τους χάιδευε το κεφάλι. «Ο Θεός τα προστάτευσε και τα οδήγησε εδώ για κάποιον λόγο. Ποιοι είστε;»

Τα παιδιά δεν απάντησαν. Αφού τα στέγνωσαν και τα είδαν να καταβροχθίζουν μπόλικες φέτες ψωμί και μερικά κομμάτια ταγκισμένο τυρί, η απάντηση ήρθε: Ήταν ένα θαύμα το γεγονός ότι μόνο εκείνα είχαν φτάσει ως εκεί από την καρδιά της κοιμητείας της Βαρκελώνης, έπειτα από πορεία αρκετών ημερών. Η μικρή κοινότητα των Βενεδικτίνων τα ονόμασε «οι Γεννημένοι από τη Γη», για να κρύψουν ότι ήταν ο Ισεμπάρντ και η Ροτέλ, τέκνα του Ισεμπάρντ του Τένες, του τελευταίου ιππότη της Μεθορίου, που εξαφανίστηκε στη διάρκεια της αιματηρής εξέγερσης του κόμη Γουλιέλμου της Σεπτιμανίας, ο οποίος είχε πάρει τα όπλα στα νότια του βασιλείου της Γαλλίας και σφετερίστηκε τη Βαρκελώνη αφότου δολοφόνησε τον νόμιμο κόμη της.

Οι μοναχοί κοιτάζονταν με μια πένθιμη έκφραση ενώ ο Ισεμπάρντ ψέλλιζε την ιστορία του. Οι χειρότερες φήμες επιβεβαιώνονταν. Ο οίκος του Τένες, που αναγορεύτηκε σε ευγενή για να υπερασπιστεί την Ισπανική Μεθόριο, το νότιο σύνορο της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, εναντίον των Σαρακηνών, εξαφανιζόταν τυλιγμένος σε έναν σκοτεινό θρύλο. Από το κάστρο του επάνω σε έναν λοφίσκο κοντά στον ποταμό Τένες απέμεναν μόνο σιωπηρά ερείπια και κανένας δεν θα τολμούσε για πολύ καιρό να σηκώσει την τσάπα ή να κόψει έστω μια γέρι-κη βελανιδιά. Ο τόπος είχε μείνει καταραμένος.

Αλλά τα παιδιά μίλησαν επίσης για την παρουσία φρικτών πλασμάτων στα δάση και για ανόσια εγκλήματα στις έρημες εκτάσεις. Ο αδελφός Ραϊνάρτ σφίχτηκε, συνειδητοποιώντας ότι το σκοτάδι εξαπλωνόταν στην ερημωμένη Ισπανική Μεθόριο και δεν απέμενε κανένας πια για να το συγκρατήσει.



Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΣ

Έτος 861

Στο δεύτερο μισό του ένατου αιώνα, η Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία είχε μοιραστεί ανάμεσα στα εγγόνια του Καρλομάγνου και τα παιδιά τους. Το αυτοκρατορικό όνειρο έσβηγε μέσα σε αδελφοκτόνους πολέμους, δίψα για εξουσία και αθλιότητα, εγκαταλείποντας τη γεωργική και θεσμική μεταρρύθμιση του ηλικιωμένου αυτοκράτορα. Οι μεγάλοι αριστοκρατικοί οίκοι συσσώρευαν εδάφη με αντάλλαγμα πίστη και στρατεύματα, ενώ άλλοι κίνδυνοι απειλούσαν τα πέρατα της ετοιμοθάνατης αυτοκρατορίας: η Γερμανία πολιορκούνταν από σλαβικές ορδές, η Ιταλία από τους Σαρακηνούς και η Γαλλία από τους Νορμανδούς και το εμιράτο της Κόρδοβα.

Τέτοιες απειλές αναχαιτίζονταν στις παραμεθόριες περιοχές, που τις κυβερνούσαν κόμητες διορισμένοι από τον βασιλιά για την προστασία της επικράτειας. Στα νότια των Πυρηναίων, στην περιοχή που ονομαζόταν Γοτθία ή Σεπτιμανία τον καιρό των Βησιγόθων, οι κομητείες Βαρκελώνης, Οσόνα, Χιρόνα, Αμπούριας, Σερδάνια, Ουρχέλ, Παλιάρς και Ριμπαγκόρσα φρουρούσαν τα ασαφή όρια του βασιλείου της Γαλλίας απέναντι στο εμιράτο της Κόρδοβα. Ούτε ο Καρλομάγνος ούτε οι απόγονοί του είχαν καταφέρει να ελέγξουν με τρόπο σταθερό νέα εδάφη στα νότια των λεκανών απορροής των ποταμών Λιομπρεγκάτ, Σαρντενέρ και Σέγκρε. Ήταν η Ισπανική Μεθοριακή Περιοχή και, ακριβώς στο όριο, ανάμεσα στις σκιές της ερήμωσης και τη φωτεινή Μεσόγειο, αντιστεκόταν η Βαρκελώνη: η τελευταία πόλη της αυτοκρατορίας.

Από τότε που αποσπάστηκε από το εμιράτο της Κόρδοβα, το έτος 801, η Βαρκελώνη είχε υποστεί περισσότερες από επτά καταστροφικές επιθέ-

σεις και εισβολές από Σαρακηνούς, που εισχωρούσαν από τον Λιομπρεγκάτ για να καταστρέψουν χωριά, μοναστήρια και καλλιέργειες στην επικράτεια της κομητείας, καθώς και της Οσόνα. Το ισχυρό ρωμαϊκό τείχος της αρχαίας Βαρκίνης, ενισχυμένο μετά την κατάκτησή της, προστάτευε τους χίλιους πεντακόσιους και κάτι κατοίκους της, αλλά η απειλή ήταν τόσο σοβαρή και μόνιμη ώστε ένα μεγάλο μέρος των βησιγοθικών σπιτιών εντός των τειχών έδωσε τη θέση του σε περιβόλια και χωράφια, μπρος στην εφήμερη ζωή των εκτός των τειχών καλλιιεργειών.

Οι βασιλιάδες και οι κόμητες γνώριζαν ότι η εγκατάλειψη της Ισπανικής Μεθορίου στη μοίρα της συνεπαγόταν έναν σοβαρό κίνδυνο για την αυτοκρατορία, αλλά οι πόλεμοι μεταξύ των απογόνων του Καρλομάγνου επέτρεψαν να περιβάλλει ένα πέπλο από σκοτάδι και λησμονιά εκείνο το έσχατο σύνορο. Από εκεί έρχονταν θλιβερές ιστορίες που συγκλόνιζαν όλους τους κατοίκους του βασιλείου. Η Βαρκελώνη και η Μεθόριος ήταν ένα φοβερό μέρος.

Τον Ιούνιο του έτους 860, με τη συμφωνία ειρήνης του Κόμπλεντς, οι τέσσερις Καρολίδες βασιλείς, απόγονοι του Καρλομάγνου, αποδέχθηκαν τη νέα κατανομή των βασιλείων της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ο Κάρολος ο Φαλακρός, γιος του Λουδοβίκου του Ευσεβούς και της δεύτερης συζύγου του, διατήρησε τη Γαλλία, ενώ ο Λουδοβίκος ο Γερμανικός, γιος του Ευσεβούς και της πρώτης του συζύγου, τη Γερμανία, ανατολικά του ποταμού Ρήνου. Ο Λουδοβίκος Β', γιος του θανόντος Λοθάριου Α', θα βασίλευε στην Ιταλία διατηρώντας τον τίτλο του αυτοκράτορα, και ο Λοθάριος Β', ο αδελφός του, στην επικράτεια της Λοθαριγγίας μια αρκετά πλατιά λωρίδα γης που απλωνόταν από τη Βόρεια Θάλασσα ως τις Άλπεις.

Ο Πιπίνος Β', γιος του Πιπίνου Α' και εγγονός του Λουδοβίκου του Ευσεβούς, άνθρωπος με ασταθή χαρακτήρα και πάντα εχθρικός προς τον θείο του Κάρολο, εκδιώχθηκε από την Ακουιτανία και κατέφυγε στη Βρετάνη.

Αλλά η ισορροπία διαταράχθηκε πάλι εκείνο το έτος, όταν ο Λοθάριος Β' απέπεμψε τη σύζυγό του Θεουτβέργη, της ισχυρής οικογένειας των Μποζονιδών και φίλη του Καρόλου του Φαλακρού. Η φραγκική αριστοκρατία προσβλήθηκε. Και πάλι στην οικογένεια των Καρολιδών ξέσπα-

σαν συγκρούσεις και άρχισαν οι κινητοποιήσεις των στρατευμάτων, η επίταξη των κοπαδιών και η εγκατάλειψη των αγρών.

Η Βαρκελώνη και η Ισπανική Μεθόριος ζούσαν μια σύντομη περίοδο ειρήνης, καθώς ο Φράγκος κόμης Ουμφρίδος της Γοθίας, κύριος της Βαρκελώνης, Χιρόνα, Αμπούριας και Ροσεγιόν, είχε υπογράψει, το έτος 857, εκκευρία με τον βασιλιά της Σαραγόσα και ασχολούνταν με την υπεράσπιση των ακτών της νότιας Γαλλίας από τις εισβολές των Νορμανδών. Με τη διένεξη λόγω της Θεουτβέργης, ο Ουμφρίδος έσπευσε προς βοήθεια του Καρόλου του Φαλακρού και οι Σαρακηνοί εκμεταλλεύτηκαν την απουσία του. Το έτος 861 η Βαρκελώνη υπέστη νέα εισβολή, που σάρωσε κάμπους και περίχωρα. Μόνο το τείχος της απέφυγε την απόλυτη καταστροφή.

Καθώς η πόλη ήταν εξασθενημένη και εγκαταλελειμμένη από τον κόμη, με τις καλλιέργειες κατεστραμμένες και την εμπορική δραστηριότητα σε παράλυση, ο υποκόμης και οι πρόκριτοί της ζήτησαν από τον βασιλιά να διορίσει, τουλάχιστον, έναν επίσκοπο στην κενή έδρα.

Ο ρόλος των επισκόπων ήταν να διοικούν την επισκοπή και να εξισορροπούν την εξουσία του κόμη. Εισέπρατταν μέρος των φόρων και διέθεταν τη δική τους βασιλική σφραγίδα. Ήταν η μόνη ελπίδα της Βαρκελώνης, ώστε το κενό εξουσίας και η αβεβαιότητα να μην την οδηγήσουν στην απόλυτη εξαφάνιση, όπως είχε συμβεί με την Εγάρα, την Άουσα* και την κοντινή πόλη Αμπούριας,** που ήδη όδευε προς τον αφανισμό, μετά την τελευταία επίθεση των Νορμανδών.

* Σημείωση του συγγραφέα: Οι κάτοικοι της Εγάρα μεταφέρθηκαν στην κοντινή κωμόπολη Ταράσα. Η Άουσα βρισκόταν στη θέση της σημερινής Βικ.

** Πρόκειται για το Εμπόριον της αρχαιότητας, ελληνική αποικία που ίδρυσαν τον 6ο π.Χ. αιώνα οι Φωκαείς. (Σ.τ.Μ.)

Ρενς, φθινόπωρο

Ο ιερέας Φροδοί, γόνος του αριστοκρατικού οίκου των Ραϊράν της Ρενς, σκεφτόταν πως τα είκοσι πέντε χρόνια ζωής του ήταν απλώς ένας προθάλαμος για ό,τι επρόκειτο να συμβεί και, με το στομάχι σφιγμένο, κοίταζε την μπρούντζινη πόρτα της επισκοπικής αίθουσας. Περίμενε εδώ και μήνες ακρόαση από τον αρχιεπίσκοπο Ινκμάρ, τον ισχυρότερο ιεράρχη της Εκκλησίας της Γαλλίας και σύμβουλο του βασιλιά Καρόλου του Φαλακρού. Ο Φροδοί γνώριζε τον αρχιεπίσκοπο από τα χρόνια των σπουδών του στην ιερατική σχολή του καθεδρικού ναού και λαχταρούσε να μάθει ποια μεγάλη τιμή θα του παραχωρούσε η Εκκλησία.

Ο οίκος των Ραϊράν είχε ευημερήσει τις τελευταίες δεκαετίες χάρη στις υπηρεσίες που πρόσφερε στο στέμμα. Ο πατέρας του είχε πέσει μαχόμενος κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του Πιπίνου και ο μεγάλος του αδελφός πολεμούσε στην Ακουιτανία με τον βασιλιά εναντίον των Νορμανδών. Επιπλέον, είχαν δωρίσει κάποια κτήματα στα αβαεία της Παναγίας στην Κομπιέν και τη Σελ, για να κερδίσουν την εύνοια του αρχιεπισκόπου. Μέσα σε δύο χρόνια ιεροσύνης, ο νεαρός είχε ήδη εξασφαλίσει ένα λαμπρό *cursus honorum* στην εκκλησιαστική ιεραρχία. Φανταζόταν μια επισκοπή κοντά στη Ρενς, με προνόμια και δεκάτη, σκλάβους απελεύθερους να καλλιεργούν τα χωράφια του και ενορίες που θα του απέδιδαν μεγάλα έσοδα. Ίσως ακόμη να μπορούσε να οικοδομήσει και έναν καθεδρικό, όπως έκανε και ο ίδιος ο Ινκμάρ, ο οποίος εδώ και είκοσι χρόνια επεξέτεινε αυτόν της Ρενς.

Οι πόρτες της αίθουσας άνοιξαν και ο Φροδοί κυριάρχησε πάνω στα νεύρα του. Θαύμασε τον χώρο με τους τρεις κυλινδρικούς θόλους που στηρίζονταν σε λεπτούς μαρμάρινους κίονες, πλούσια διακοσμημένους. Τα στενά παράθυρα μετρίαζαν το φως που έμπαινε απέξω και μια λεπτή αχλή σκόνης πλανιόταν στον αέρα. Κληρικοί και επίσκοποι παρίσταντο στην ακρόαση καθισμένοι αμφιθεατρικά και, στο βάθος, πάνω σε έναν θρόνο από ασήμι και πετράδια, βρισκόταν ο Ινκμάρ, ο ισχυρός αρχιεπίσκοπος της Ρενς, με τη χρυσοποίκιλτη μίτρα και την επισκοπική ράβδο του.

Τρέμοντας, ο Φροδοί φίλησε τελετουργικά το δαχτυλίδι του ιεράρχη. Η επιβλητική παρουσία του Ινκμάρ, που είχε περάσει τα πενήντα, εντυπωσίαζε. Ο νεαρός έστρεψε το βλέμμα προς τον Εσταυρωμένο που δέσποζε στην αίθουσα. Φορούσε ένα χρυσό στεφάνι και κοίταζε εμπρός με μια κενή έκφραση, λες και οι παρόντες τον ενοχλούσαν.

«Τέκνο μου», είπε ο Ινκμάρ, «πιστεύεις ότι ο Λυτρωτής μας υπέφερε στον σταυρό;»

Ο Φροδοί ανατρίχιασε. Είχε διαπρέψει στην αριθμητική και του άρεσε η ιστορία των μεγάλων Ελλήνων και Ρωμαίων ηγεμόνων, αλλά τα θεολογικά ζητήματα τα έβρισκε βαρετά. Εάν δεν απαντούσε με ακρίβεια, θα μπορούσε να υποπέσει σε αίρεση, οπότε ήταν προσεκτικός.

«Είναι η ανθρωπότητα εκείνη που πρέπει να υποφέρει, αν αποβλέπει στην αιώνια ζωή».

«Και ένας λειτουργός του Θεού, όπως είμαστε εμείς, οφείλει να υποφέρει όπως ο κάθε άνθρωπος;»

Ο Φροδοί υπέστη το ανακριτικό βλέμμα του Ινκμάρ. Μέσα στην εκκωφαντική σιωπή ακούστηκε κάποιο μουρμουρητό από τα έδρανα του κλήρου και ανησύχησε. Κάτι δεν πήγαινε καλά.

«Η Εκκλησία καλείται να ανυψώσει το Βασίλειο του Θεού, να επεκτείνει την κυριαρχία του και να εξαφανίσει τον παγανισμό που εξακολουθεί να ριζώνει στον κόσμο». Όσο μιλούσε αισθανόταν πιο ασφαλής, αν και η ένταση δεν μειώθηκε. «Οι ποιμένες του οφείλουν να οδηγούν ευγενείς και βασιλείς προς την πίστη και την υπακοή. Αν πρέπει κανείς να υποφέρει για αυτό, ο Θεός θα τον ανταμείψει».

«Είσαι φιλόδοξος και επίμονος, Φροδοί. Ξέρω ότι ήδη είχες φα-

νερώσει αυτές τις αρετές στην ιερατική σχολή. Αλλά αναρωτιέμαι αν αυτό είναι καλό σε έναν άνθρωπο της πίστης... Ίσως θα έπρεπε να ήσουν στρατιώτης».

«Ο Θεός ήταν που με κάλεσε», απάντησε ο Φροδοί. Δεν του άρεσε η τροπή της συνομιλίας. «Και η Εκκλησία επίσης χρειάζεται δύναμη για να φτάσει στο ύψιστο σημείο την αποστολή της».

Ο Ινκμάρ κατένευσε ικανοποιημένος. Ο Φροδοί, ανακουφισμένος, στράφηκε προκλητικά προς τους επισκόπους, που παρέμεναν σοβαροί. Είχε ξεφύγει με επιτυχία από εκείνη την ανάκριση και, ίσως, ο αρχιεπίσκοπος να τον ευνοούσε περισσότερο από άλλους υποψηφίους.

«Είσαι το κατάλληλο πρόσωπο», κατέληξε ο Ινκμάρ.

Ο Φροδοί έκλινε το κεφάλι για να ακούσει την τιμή που επρόκειτο να του παραχωρήσει.

«Εισ το όνομα του βασιλέα μας Καρόλου και υπό την εξουσία του Φρεδόλδου, αρχιεπισκόπου της Ναρβόνης, θα χρισθείς επίσκοπος της Βαρκελώνης. Εκεί θα ασκήσεις τη διακονία σου, θα ολοκληρώσεις τον καθεδρικό ναό που ξεκίνησε ένας από τους προκατόχους σου, ο Ζοάν, και θα φέρεις εις πέρας αυτήν την ιερή αποστολή για την οποία ομιλείς με τόση θέρμη».

Τα πόδια του νεαρού ιερέα δεν τον κρατούσαν. Η σιωπή που βασίλευε στην αίθουσα έδειχνε ότι η χειροτονία δεν είχε εκπλήξει κανένα από τα παρόντα μέλη του κλήρου. Γύρισε και τους κοίταξε με τρόπο. Μερικοί φαίνονταν έτοιμοι να χειροκροτήσουν. Θα θυμούνταν σκωπτικά εκείνη τη στιγμή επί εβδομάδες.

«Αρχιεπίσκοπε και κύριέ μου... Στην Ισπανική Μεθόριο;» ψιθύρισε χωρίς ανάσα.

Ένα μαύρο πέπλο κατέβηκε στην ψυχή του. Ήξερε ότι η Βαρκελώνη ψυχορραγούσε στο νότιο έσχατο άκρο του βασιλείου και ότι είχε υποστεί πολυάριθμες επιθέσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι δεκαετιών. Θυμόταν ειδικά αυτήν που του είχε αφηγηθεί ο πατέρας του, στην οποία και συμμετείχε. Το έτος 843, ο βασιλιάς απέπεμψε τον προβληματικό κόμη Μπερνάτ της Σεπτιμανίας έπειτα από χρόνια καταχρήσεων και προσβολών, αλλά εκείνος στασίασε και κατέληξε κατατομημένος. Στη Μεθόριο χειροκρότησαν τον διορισμό του νέου κόμη,

ενός Γότθου που είχε γεννηθεί σε εκείνη τη γη, ονόματι Σουνιφρέδου, που θέλησε να εποικήσει εκ νέου τους ερημότεπους για να φέρει ξανά την ευημερία, αλλά ο γιος τού Μπερνάτ, ο Γουλιέλμος της Σεπτιμανίας, μεγαλωμένος ως όμηρος στην αυλή, ζητούσε εκδίκηση. Προσποιήθηκε πίστη στον βασιλιά και απέκτησε τίτλους. Το 848 σφετερίστηκε τις περιοχές νότια των Πυρηναίων, που ήταν κάποτε του πατέρα του, και εκεί σκότωσε τον κόμη Σουνιφρέδο και τους ιππότες του. Ο Γουλιέλμος αντιστάθηκε δύο χρόνια, στα οποία η οργή του ξεχειλίστηκε, μέχρι που, το 850, σύμμαχος ενός Σαρακηνού στρατηγού, μπήκε με φωτιά και τσεκούρι στην καρδιά της Βαρκελώνης. Κατόπιν, συνέχισε να σαρώνει τη Μεθόριο προς τη Χιρόνα, μέχρι που συνελήφθη και εκτελέστηκε από τον κόμη Αλεράν της Τρουά.

Έκτοτε αρκετοί άρχοντες είχαν διαδεχθεί ο ένας τον άλλον στην κομητεία της Βαρκελώνης, αλλά ακόμα συνέχιζε να είναι τυλιγμένη στο σκοτάδι και στην ερήμωση. Η πόλη διατηρούσε την επισκοπική έδρα της και το νομισματοκοπείο για να κόβει χρήμα, αν και είχε μετά βίας τετρακόσιες οικογένειες. Κανείς δεν ήθελε να πάει εκεί και ο τωρινός κόμης, ο Ουμφρίδος της Γοθθίας, παρέμενε μακριά, μαζί με τον βασιλιά και την περιοδεύουσα αυλή του.

«Αν δεχθείς, θα χειροτονηθείς και θα ξεκινήσεις το ταξίδι χωρίς καθυστέρηση», συνέχισε ο Ινκμάρ. «Θα έχεις τα ίδια προνόμια με τους προκατόχους σου: εισοδήματα, εδάφη και υπηρέτες. Για τον καθεδρικό που ξεκίνησε ο επίσκοπος Ζοάν θα διαθέτεις το ένα τρίτο του παραγόμενου χρήματος και άλλα τόσα από το τελωνείο, τους δασμούς από τα εμπορεύματα που φτάνουν τόσο από την ξηρά όσο και από τη θάλασσα. Αλλά το κυριότερο είναι να εξαλειφθεί το μοζαραβικό τυπικό* και να επιβληθεί η λειτουργία της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Υπηρέτες σαν εσένα χρειάζονται εκεί και όχι σε άλλα μέρη του βασιλείου».

Ο Φροδοί αισθάνθηκε σαν καταδικασμένος σε θάνατο. Ο βασιλιάς σκόπευε να τον στείλει στο πιο επικίνδυνο και ξεχασμένο μέρος των εδαφών του για να ποιμεναρχήσει σε κάποιους πιστούς εχθρικούς, που

* Οι επονομαζόμενοι Μοζάραβες ήταν οι χριστιανικοί πληθυσμοί βησιγοθτικής προέλευσης που ζούσαν υπό τον ζυγό των Αράβων. (Σ.τ.Μ.)

θεωρούσαν τους εαυτούς τους εγκαταλελειμμένους από το φραγκικό στέμμα.

«Η γη αυτή είναι καταραμένη», είπε αλόγιστα.

Η σιωπή επικράτησε ξαφνικά μπρος στην επιθετική απόκρισή του. Ο Ινκμάρ κοίταξε με περιφρόνηση τον υπόλοιπο κλήρο.

«Κανένas από αυτούς τους βολεμένους επισκόπους δεν θα ήταν ικανός», δήλωσε. «Αλλά ξέρω ότι εσύ είσαι. Ο Θεός μού το έχει αποκαλύψει. Δέχεσαι;»

Γνωρίζοντας ότι η οικογένειά του δεν είχε διαπράξει κανένα αδίκημα που θα τον έκανε άξιο μιας τέτοιας τιμωρίας, ο Φροδοί υποψιάστηκε ότι αντίπαλοι αριστοκρατικοί οίκοι είχαν συνωμοτήσει για να σταματήσουν την εξέλιξή του. Μια ομάδα ιερωμένων χαμογελούσε. Μερικοί τόσο νέοι όσο εκείνος κυβερνούσαν ήδη επισκοπές σαν πραγματικοί βασιλιάδες. Όλα ήταν ένα τέχνασμα, κατέληξε έξαλλος. Ένα μέλος μιας οικογένειας σαν τη δική του δεν θα ταπεινωνόταν με μια επισκοπή στην πιο σκοτεινή γη του κόσμου, αλλά όλοι ήξεραν ότι η άρνηση θα ψαλίδιζε την άνοδό του προς την κορυφή της Εκκλησίας.

«Λοιπόν;»

Καθώς ο Φροδοί ετοιμαζόταν να αρνηθεί, θυμήθηκε εκείνο που σκεφτόταν μπαίνοντας. Σε όλη του τη ζωή ένιωθε πως τον καλούσε κάτι σημαντικό και αναγνώρισε πως αυτή η αίσθηση επέμενε ακόμα και μετά την ταπεινωτική προσφορά του Ινκμάρ. Τα μονοπάτια του Υψίστου δεν είναι πάντα ίσια, είπε στον εαυτό του, και η Βαρκελώνη έστεκε ακόμα όρθια, παρ' όλα αυτά.

«Δέχομαι».

Τα δυσάρεστα χαμόγελα έσβησαν στη στιγμή. Ο Φροδοί κοίταξε προς τα έδρανα αλαζονικά. Αυτοί οι άνθρωποι ποτέ δεν θα τον χαρακτήριζαν δειλό.

«Αν είναι το θέλημα του βασιλέα και της Εκκλησίας, θα γίνω ο νέος επίσκοπος της Βαρκελώνης».

Ο Ινκμάρ έκλινε το κεφάλι. Στα μάτια του ο Φροδοί είδε την υπερηφάνεια, παρόλο που ο αρχιεπίσκοπος προσπαθούσε να το κρύψει.

«Είσαι σίγουρος; Εκείνη εκεί είναι γη μαρτύρων».

Ο Ινκμάρ αναφερόταν στον φοβερό κατάλογο επισκόπων και ηγου-

μένων που είχαν δολοφονηθεί στη Γοτθία με τους πιο σκληρούς τρόπους. Στην πραγματικότητα, κανείς δεν ήξερε τι ακριβώς είχε συμβεί στον προκάτοχό του, τον επίσκοπο Αδόλφο, αλλά μιλούσαν για ένα φρικτό τέλος. Ο Φροδοί πάντως συλλογιζόταν μόνο την αμηχανία που είχε προκαλέσει.

«Πότε πρέπει να φύγω;»

«Μετά τη χειροτονία σου θα πας στη Ναρβόνη και θα υποβάλεις τα σέβη σου στον αρχιεπίσκοπο Φρεδόλδο. Κατόπιν θα ταξιδέψεις ως την έδρα σου. Το ποίμνιο πάει καιρός που βρίσκεται εκτός ελέγχου και χρειάζεται έναν ποιμένα με σταθερό χέρι. Μάθαμε ότι κάποιοι αντάρτες κληρικοί, με μοζαραβικές πρακτικές, έχουν ιδιοποιηθεί πόρους μας. Οφείλεις να τους ανακτήσεις».

Ο Φροδοί αμφέβαλλε κατά πόσον αυτά ήταν τα κύρια προβλήματα. Ωστόσο, δεν το διατύπωσε μεγαλόφωνα. Μετά τη ματαιοδοξία ερχόταν η αβεβαιότητα, αλλά ο Ινκμάρ δεν είχε τελειώσει.

«Θα σε συνοδεύσει ο νεαρός εφημέριος Ζόρντι, γεννημένος στη Βαρκελώνη, που θα σε βοηθήσει με τους δύσκολους Γότθους. Επίσης θα έρθει μαζί σου ο εξομολογητής μου, ο Βενεδικτίνος μοναχός Σερβουσντέι, ένας άγιος άνθρωπος, πέραν του σοφού, που τον γνωρίζεις από την ιερατική σχολή. Ως εμπειρογνώμων σε νόμους και συνοδικές αποφάσεις, ο Σερβουσντέι θα σε συμβουλεύει σχετικά με τον νόμο και το εθιμικό δίκαιο των Γότθων. Θα είναι ο καλύτερος βοηθός σου. Τον εκτιμώ τόσο, ώστε στην πραγματικότητα λυπάμαι που θα πρέπει να τον αποχωριστώ».

Πράγματι, ο Φροδοί είχε λάβει μαθήματα δικαίου από τον Σερβουσντέι. Τον θυμόταν: ένας κοκαλιάρης γέροντας γύρω στα εξήντα, πάντα ντυμένος με το φθαρμένο ράσο του. Ήταν συγκρατημένος και πολύ θρήσκος. Όλος ο κλήρος τον θεωρούσε τον καλύτερο διδάσκαλο και εξομολογητή.

«Σας ευχαριστώ, κύριέ μου», είπε ανυπόκριτα στον αρχιεπίσκοπο.

Ένας αρχιδιάκονος ψιθύρισε κάτι στο αυτί του Ινκμάρ και εκείνος κοίταξε τον νεαρό με θλίψη.

«Θα πρέπει να γνωρίζεις ότι η Βαρκελώνη, τελευταία, υπέστη νέα επίθεση από τους Σαρακηνούς. Δεν διέσχισαν τα τείχη, αλλά σάρω-

σαν τα περίχωρα. Πολλοί κάτοικοι τράπηκαν σε φυγή και ο πληθυσμός αποδεκατίστηκε. Λόγω της απουσίας του κόμη Ουμφρίδου, θα είσαι η ανώτατη αρχή εκεί, μαζί με τον παρόντα υποκόμη Σουνιφρέδο, και θα πρέπει να κερδίσεις τον σεβασμό των Γόθων και των Ισπανών».

Ο Φροδοί κατένευσε. Παρ' όλα αυτά, μετάνιωνε για τον οίστρο της αλαζονείας του που τον οδήγησε να δεχθεί, καθώς θα μπορούσε να ήταν το χειρότερο λάθος της ζωής του. Επιθυμούσε να φύγει από την αίθουσα πριν αντιληφθούν τον φόβο του. Προχωρώντας προς την πόρτα, ωστόσο, σκέφτηκε ότι η θέση του θα ενισχυόταν αν ταξίδευαν και άλλοι μαζί του, οπότε τόλμησε να ζητήσει από τον Ινκμάρ:

«Αρχιεπίσκοπε, παρακαλώ τον βασιλέα να μου επιτρέψει να πάρω μαζί μου εποίκους και να τους προσφέρω εδάφη της Εκκλησίας σε αντάλλαγμα της στρατολόγησης. Αν ένα από τα προβλήματα είναι η μείωση του πληθυσμού, μας συμφέρει να αυξηθεί ο αριθμός των χριστιανών του ρωμαιοκαθολικού τυπικού».

«Θα το μελετήσουμε», απάντησε ο ιεράρχης σκεπτικός.

Ο Ινκμάρ είχε δεχθεί έντονες πιέσεις από αρκετούς ευγενείς προκειμένου να καταβαραθρώσει τον νεαρό ιερέα, αλλά ένιωθε ότι ο Φροδοί, με τα χαρίσματά του, αποτελούσε μέρος ενός θεϊκού σχεδίου που ο ίδιος δεν κατανοούσε ακόμα και ότι η πορεία του στα σύνορα δεν θα σήμαινε το τέλος του. Ο τροχός της Ιστορίας έκανε έναν νέο γύρο, και με αυτή την αίσθηση μίλησε ξανά.

«Ο Θεός σε θέλει εκεί για κάποιον λόγο», είπε με τρεμάμενη φωνή. «Είθε ο Κύριός μας να σε φυλάει και να διατηρεί το θάρρος σου, γιατί έχεις δίκιο, Φροδοί: εκείνη η γη είναι καταραμένη».